

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТ

ОРГАН НА БЪЛГАРСКОТО
ТУРИСТСКО ДРУЖЕСТВО.

Год. XIII Бр. I.

Редактор: С. Д. СКРИНСКИ.

Съдържание:

	Стр.
1. С. Д. Скрински. — Цел и средства на туризма	3
2. Ив. Велков. — Мумжджиларската долина	6
3. * — Излетни сигнали	8
4. — XIII. Сбор на Б. Т. Д.	9
5. Кирил Христов. — Хорът на туристите	12
6. — Програма на XIV. сбор на Б. Т. Д.	13
7. * — За спирането на сп. Б. Турист	14
8. — Дружествен живот	
9. — Вести	

Открива се подписка за XIII. година на списанието

БЪЛГАРСКИ ТУРИСТ

орган на туристското дружество в България. Илюстрирано литературно списание за туризм и природоописание.

Редактор: С. Д. Скрински.

От 1. юлий 1921 год. списанието започва XIII. година. Ще излиза редовно всеки месец (само 10 месеца) и ще застъпва следните отдели:

1. *Художествен отдел*: описания на родна природа, пжтешествия, излети, народна култура, нрави, обичаи, изкуство и пр.
2. *Стихотворения* с подобни мотиви и изгледи на красиви местности.
3. *Организационни статии и мнения* за популяризиране задачите на туризма.
4. *Хумористичен отдел* на случки и анекдоти при пжтуване.
5. *Мнения и постъпки за задружна работа с други спортни организации.*
6. *Дружествен живот*. Дейност на Централното Настоятелство и клоновете.
7. *Туристска хроника.*
8. *Вести за туризма из чужбина.*
9. *Отзиви и трибуна* за спорт и успехи на туристското дружество.
10. *Книжнина, поща и др.*

Абонамент на Б. Т. годишно за членове—20 лв., за нечленове — 25 л., в чужбина — 8 фр., отделна книжка — 3 лв.

Записването става чрез клоновите настоятелства, телеграфо пощенските станции и направо в редакцията — ул. „Денкоглу“ №11, София. На спомоществователите се прави 10% отстъпка.

От редакцията.

Български Турист

Le Touriste Bulgare. — Der Bulgarische Tourist.

орган на Българското Туристско Дружество.

Литературно списание за туризм и природоописание.

Редактор: С. Д. Скрински.

Излиза редовно месечно (само 10 месеца). Абонамент годишно: за членове — 20 лв., за нечленове — 25 лв., за чужбина — 8 фр., отделен брой 3 лв. Всичко, що се отнася до сп., се изпраща: София, до редакц. ул. Денкоглу 11.

Год. XIII.

София, юлий 1921 г.

Бр. 1.

С. Д. Скрински.

Цел и средства на туризма.

Цел. — В България началото на истинския туризм*), в който хармонично да са събрани чисто поетичните и възвишено художествените стремежи на човека с реалните цели на знанието, не е старо. Желания за пътуване (туристика) по хубавите български кътчета, за възкачване по върховете на българските величествени планини е имало и по-рано у нашето общество. Обаче задоволяването тия желания на отделни лица, особено между гражданите, е ставало с големи мъжнотии и рядко и затова се е появило у нас съзнание, че има нужда от дружество, което да улеснява пътуването в родната природа и да прави достъпни за широката публика всички нейни бележитости. Опит за основаване едно такова дружество, българско туристско дружество, е станал през 1895 на Витоша по инициативата на поета Ив. Вазов, но това начало не утрая. Едва през 1899 г., пак по инициативата на просветени наши хора, се основа вече здраво в София първото българско туристско дружество с главна цел: да насърчи планинарството и туризма у нас, да възбуди желание у обществото да посещава природата и се наслаждава от природните красоти, които го заобикалят, — патриотично-педагогическа цел. Преди тая фаза на обществения ни живот нашето общество, особено гражданското, беше съвсем апатично към подобни начинания. Требваше един друг да се убеждаваме и си доказваме, че нашето отечество е надарено с чудни природни красоти, че в недрата си крие то чутата от всички ни, рекламираната, алпийска и швейцарска природа. Ние, софиянци, постоянно гледахме насреща грамадния ма-

*) Touriste — пътник, Tour — обиколка, разходка.

сив, Витоша, гледахме сипеите на в. Резновете, наляво от него снежната преспишка постоянно да блещи дори до Илинден, но никой не се наемаше, освен планинците — каракачани пастири, да отиде там, да види очарователните гледки към Софийското поле, Самоковското възвишение, протежението на еруптивния Балкан, по-нагоре от Черния връх — гигантската Рила с своите бели куполи и зъбери и пр. и пр. Требваше да се яви през 1896 год. нещастният „щастливец“ Алеко Константинов, дунавско чедо, първият ратник на туризма у нас, за да повлече една светла нощ през м. август повече от 300 души софиянци към Черния-връх, дето да им втикне в очите околните феерични картини, да ги запознае с природата на Витошкото царство, богато с боровинки. Това бе културно събитие, с това се турна началото на съзнателната туристика у нас, начерта се бъдещата ѝ главна цел; а събитието се ознаменува след десетина години с полагане основен камък до Черния-връх на бъдеща велико-лепна хижа, още непостроена, която ще дава подслон на гости — наши и чужденци, ще бъде спасителен дом за закъсали-те, ще предизвика направата на планинско шосе до нея, направ-ва, може би, некога на зъбчеста ж. п. линия и пр.

Беше време, когато никой, освен планинците селяни и каракачани-овчари, не бродеше по дивните балкани, из царството на дивите кози и орли, из малкото скрито царство на символа на планинарството, красивото и благородно алпийско бело-кадифено цвете, *Балканска звезда*, по немски — *Edelweiss* (*gnafalium leontopodium*).

Семето се хвърли от лека и способна ръка и даде стократен плод — основа се най-сетне през 1899 г., както казах и по-рано, първото българско туристско-културно дружество на името на виновника му, Алеко Константинов, който не можа да проживее това щастие — по-рано се помина. Заживе то като организация, първа по рода си у нас, отначало слаба, доде отвори очите на апатичното общество да види, какво престъпление е вършило то спремо себе си, като е пренебрегвало природните хубости, които го заобикалят. В последствие дружеството изпълни, може да се каже, отлично своята роля — постигна резултат всред индиферентното общество с преследване първата си цел: „насърдчаване към планинарство и туризм“, създаде настроение у същото общество. и пр.

Още по-късно, току преди балканската и еврейската войни, благодарение умението на първите пионери на туризма у нас, като г. г. професор Д-р Теодоров-Балан, архитект Г. Козаров, Д-р Хр. Пиперов, А. Цветков, Алексиев, Н. Бозов и др. и др., туристското дружество доби здрави основи, начертоха му се и други определени цели, посочиха се измерени

средства, което представляваше, представлява и сега „конституция“ за чисто идейната ни културна организация, пжрва като такава на Балканския полуостров.

През време на европейската война имаше спиране в дружествената дейност, както и при другите културни организации, обаче тя се замести с туристската дейност на извиканите на живот юноши — туристи, които беха свободни от редовете на армията и дадоха израз на туристската идея, втжлпена им от вжзрастните туристи. След войната вече предстои на туристската ни организация да стегне редовете си, да разшири целите си, да започне прилагането напжлно на начертаните средства и даже да ги допжлни сжобразно новото време, новия обществен подем, защото в недалечно бждеще тя ще играе важна обществена роля при тези настжпающи международни политически и економически борби. Времето изисква отечеството ни да има тренирани синове и джщери, такива с физически сили, народно самосжзнание и народна гордост.

Преката цел на дружеството ни, както казах и по-рано, е да насжрдчава в Бжлгария планинарството и туризма. Значителни резултати сж добити вече от преследваната цел. Така, през 1913 г. се извика на живот юношкото туристско дружество за преследване сжщата цел, при отделна организация; вжзбуди се в обществото любов кжм планинските прелести и затова големи групи се отзовават на устройваните излети кжм техните склонове, снежни вжрхове, поляни и хребети; реален израз на идеята са поставените от клоновете на кржстопжти и по планински пжтеки пжтепоказатели, издадените пжтеводители, построените веч планински хижи, като спасителни домове, направени пжтеки по планински склонове и непристжпни вжрхове и др. туристски придобивки. Хижата на историческия Хисар в В. Тжрново на клон „Трапезица“ е грамадно 2 1/2 етажно здание, оценено сега на няколко стотини хиляди лв. Новостроената се сега планинска хижа от Дупнишкия клон „Рилски езера“ в величествения Рилски балкан, до водопада Скакавица, ще бжде отличен спасителен дом на туристи и други минаващи всеко време през там.

Дружеството улеснява постигането на целта с сжздаване за членовете си и за младежта условия за удобни и ефтини излети. Направените именно хижи, пжтеки, издадените пжтеводители и получените привилегии да пжтуват групи туристи с 50 % намаление от таксите по Б. Д. Ж. правят излетите удобни и ефтини.

Туристиката досега има за цел още да разширява и да разпространява познанието на бжлгарските планини и други бележитости от бжлгарската природа, да покровителствува

и поддържа природните и исторически бележитости в страната, но какво е направила тя по тая цел? — Много по-малко, отколкото за първата цел.

Давани са досега познания за бжлгарските планини и за някои бележитости от природата с кратки беседи, понекога е представяна планинската природа с картини от проекционен апарат, джржани сж сказки, реферати, издавани са списанието и други издания, обаче това не е достатъчно, далече е да се постигне тая цел с слаби средства. Още по-малко е направено за покровителствуването и поддржането природните и исторически бележитости. Ето защо в друг брой на списанието по-обстойно ще изложa, какви именно средства трябва да прилага туризма за постигане казаните цели.

Бжлгарското туристско дружество между другите си цели, сжгласно новото изискване на времето, трябва да застъпи и целта: *да изучава бита, нравите, обичаите, културата и родното изкуство на бжлгарина.*

Тая цел трябва да се впише определено в устава, основния закон на дружеството ни, за да нема празнота в обширната му културна дейност. От какво значение ще бжде за туриста да знае това, което се иска от тая цел, всеки може да прецени. Той, като знае бита, нравите и обичаите на своите сжнародници, ще сравнява своето с техното, ще добива познания, ще се опознава по-отблизо с тех и нема да се чувства *чужденецъ в сред отечеството си*; сжщо нема да поддржа сжздадения антигонизм между отделните класи, сжсловия — селяни, граждани, тжрговци, работници, еснафи, чиновници и пр. Изучи ли туристът тая култура, разбере ли изкуството на своите сжнародници, пак ще обогати познанията си, ще усвои полезното за него, *ще подкрепи националното си чувство и ще засили чувството на народна гордост и сила.*

За значението на тая цел за бжлгарското общество може да се говори много повече, но всичко това сжзнателните туристи ще могат сами да разберат и сетне още по-силно ще се вжодушеват от туристската идея.

Ив. Велков.

Мумджиларската могила.

Премине ли се ж. п. линия Варна — Русе, пред очите на човека се представя необятна равнина, безводна, но богата с пасища и гори. Далеч от нас, навикнали да тжрсим удоволствия повече в планините, ние много рядко се явяваме тук. А и когато преминаваме случайно през тези полета, ние твжрде малко подозираме, че стжпваме на земя, която е била заселена още хилядолетия преди Христа, земя, през

която сж минали племена и народи, които сж задавали страх и ужас на Византия и Рим. Многобройните предисторически селища, открити тук, и разпръснатите могили из целия този край, сочи за отдавна изчерпан живот и стоят като неми свидетели на отдавна преминала култура. В този край в VII. в. се задържа здраво бжлгарското племе, дошло от азиатските и руски степи; тук то се закрепва и организира; от тук почва скоро след това да се чувствува неговата сила. Направените разкопки преди години в Абоба дават доста ясна представа за тая мощ на Бжлгарите, от която толкоз много сж треперели в Цариград.

Изследванията на тази област, забавени поради стеклите се политически събития, наново се подема и скоро може би, ще се открият пред нас нови паметници, нови данни за миналото на разните племена, които сж обитавали тази страна.

Като главен пункт, към когото сж насочени погледите на учените, е големата Мумджиларска могила, близо до самата граница, западно от Кеменлар. Издигнала се високо между джрветата, обградена с десетина малки могилки, наредени две по две около нея, тя е привличала винаги вниманието на пътувачите. А оттук се открива широк кръгзор. Далеч към юг погледът се губи към Ишиклар, на запад в ясно време може да се долови пушека от минаващите параходи по Дунава, а на изток може да се различат обширните полета около старата бжлгарска столица, Плиска. Тук наблизко се намира и прочутото Демир-баба-теке, разположено в живописна местност при изобилен карстов извор, почитан еднакво от бжлгари и турци.

Повод да се обърне толкоз много внимание на Мумджиларската могила е известният Тжрновски надпис върху колона, вградена в черквата Св. Четиредесет Мжченика. Надписът е на гръцки език и в превод гласи:

„Великият хан Омортаг, като остоя в стария си дом, сжгради преславен дом при Дунав. И като измерих разстоянието между двата всеславни дома, направих в средата гробницата. И от самата среда на гробницата до моя старовремени дворец (аул) има 20 хиляди оргии (една оргия = 2134 м.) и към Дунава има 20 хиляди оргии. Самият град е всеславен. И като измериха земята, поставиха този надпис. Човек, ако и да живее добре, умира и друг се ражда. И нека тоя, който се роди най-сетне, разгледвайки тоя надпис, си спомня за оногова, който го е построил. А името на княза е Омортаг, велики хан. Него Бог го удостои да проживее сто години“.

Вжпросът сега е, къде да се тжрси гроба на Омортага. Според изследванията, новият дворец трябва да се тжрси

при Кадж-кйойското градище на Дунава, източно от Тутракан. Значи тази граница трябва да се търси на едно разстояние от 42.5 км. далече от Дунава и толкоз от Абоба-Плиска. Руският историк Успенски предполага, че самата могила при Мумджиляр е търсената гробница. Професор Златарски търси гробницата малко с.-източно от могилата, при с. Ташлж-махле, сега в ромжиска територия, понеже нао-
дясната се там малка крепост по точно отговаря на даденото разстояние в Омортаговия надпис. От градището на Дунава до могилата имало 40.5 км., а от могилата до Плиска — 48 км., когато пък разстоянието от казаното градище на Дунав до калето в Ташлж-махле е 41 км. и толкоз до Абоба. Доколко сж измервани точно в онова време и то през толкова гористи места, можем да се смятаме. Историкът Бжласчев смета Мумджилярската могила като паметна, издигната в чест на некая победа. Знае се обаче, че бжлгарите сж правили могили, още когато сж живели в азиатските си жилища.

Вжпросът едва ли ще се изчерпи с теоритични деспути. Тук спорът ще се разреши само от лопатата. Каквото и да бжде резултата от разкопаването на могилата, на научния спор ще се тури край, а с това ще се хвърли и светлина върху много други вжпроси, и ще се определи характера на многобройните могили ~~сп. ж. п. н. а.~~ из Добруджа.

библиотека
www.sportnabiblioteka.bg

Излетни сигнали.

Всека група туристи, които предприемат излети, необходима им е една тржба (рог), с звука на която да се направлява движението и да ее поддржра ред между излетниците. Сигналите с тржбата дава само главатарът (водачът) на излета и никой друг. Разбира се, тия излетници трябва да разбират сигналите, а най вече безусловно да им се подчиняват.

Преди всекой специален сигнал се тржби всекога един *общ*, с който се обржща вниманието на излетниците. А тия, които се подчиняват на сигнала, изпжлняват го винаги по отношение кжм онова место, одето се той чуе.

Таблица на излетните знакове (с и г н а л и):

Чертата (—) означава траен (джлжг) глас на тржбата, а джгата (—) — отсечен (кжс) глас. При койго знак (сигнал) стои многоточие, той е многократен (свири се повтаряно едно след друго два и повече пжти), инак е еднократен.

I. **Внимание**: — | („чуй“!). — Това е общият сигнал, който е предвестник на всеки от долните специални.

II. **Сбор** (или тревога): — — — — | („сбй-рай-

тѣ-сѣ!“) — Тоя сигнал собира излетниците — дето и да сж и в каквото и положение да сж, на едно предварително уречено место или пжк в всички други случаи около главатаря.

III. **Тржгване** (или напред): — — — | . . . („хó-дóм друж-нó!“) — Свири се за тржгване подир главатаря, или пжк за движение в сжщата посока.

IV. **Спиране**: — — — | . . . („пó-стóй!“) — Това е сигнал за прекратяване похода било зарад почивка, или зарад некакво изпитване на пжтя, зарад сжвети и др.

V. **Сгрешен пжт** (или назад): — — — | . . . („нѣ тук, не тук!“). — По тоя сигнал се поема обратно движение, при което излетниците, що сж излезли напред от главатаря, се връщат кжм него, а ония, които сж останали назад, се спират до нов сигнал.

VI. **Надесно**: — — — | . . . („хó-дóм вдѣс-нó!“) — Дава се тоя сигнал, когато трябва да се отбиват кжм десна ржка ония излетници, които сж излезли пред главатаря, или пжк ония, които сж още надире от него, а не могат да виждат отклоненото вече надесно движение на предните.

VII. **Налево**: — — — | („влѣ-вó!“) — Дава се сигналт налево при сжщите условия, както и „надесно“, но за отбиване кжм „лева ржка“.

VIII. **Аптека** (или помощ): — — — | . . . („Бáл-сá-мá!“) — С тоя сигнал се повиква оня, у когото е аптечната чанта, за да се помогне на некой излетник; а сжщо така се свиква и целата дружина за помощ при разни други случаи.*)

XIII. сбор на Б. Т. Дружество.

На 8, 9. и 10. август 1915. г. в гр. Самоков се сжстоя XIII редовен туристски сбор, на който присжтствуваха делегати от всички клонове на дружеството. Заседанието се откри в 9. часа сутр. на 9. от председателя на Централното Настоятелство, професор Д-р Ал. Теодоров — Балан. След като се провериха пжлноможията на делегатите, председателт прочете:

Отчета на Централното Настоятелство за 1914/1915 г.

През време на балканската война дейността на всички клонове бе спрела. След войната те подновиха дейността си. Некои от тех се обадиха в Ц. Наст. тжкмо преди свикването на сбора. Общото настроение за обновлєние се отрази и в нашите клонове. В това отношение и Центр. Наст. направи неколко постжпки: 1) изпрати се писмо до Св. Синод с молба да нáреди пред своите подчинени духовни власти, щото

*) Сжщите знакове сж печатани в бр. 4, год. VIII на сп. „Б. Т.“

на туристите да се дава подслон и да им се правят добри услуги, макар и с възнаграждение; 2) изпрати се писмо до министерството на Народната Просвета, за да разпорежи до училищните настоятелства да позволяват на туристите да пренощуват в училищата, които сж свободни. Дадоха ни отрицателен отговор, мотивиран въз основа на некой член от закона за Народната Просвета; 3) изпрати се писмо до Военното министерство, с което молихме да ни се дадат некои къщички по старата турско-българска граница на наша поддржка и наш надзор. Отговори ни се, че този въпрос зависи от мин. на Търговията, зем. и държ. имоти. Остава клоновете сами да си правят постъпки пред респективното министерство.

Списанието „Б. Турист“ е списвано от редактора почти без ничие съдействие. Клоновете не преценяват длжността си спрямо Ц. Настоятелство относително вноските за списанието.

Дейност на клоновете.

Самоковският клон „Рилски турист“, който брои 40 члена, доизкара построяването на имота си, който обещава хубаво развитие.

Пловдивският клон „Калоянов връх“ е устроявал чести излети. Издадена е от него една брошурка. Брои 60 редовни члена.

Долнобанският клон „Ибжр“ също е устроявал много излети. Брои 12 члена.

В Търновският клон „Трапезица“ е доискарал хижата си на „Хисаря“, която струва около 40,000 лв. За увековечаване паметта на загиналите през войната туристи клонът е поставил на видно место ликовете на сжщите. Брои 115 членове.

Врачанският клон „Веслец“ е устройвал чести излети. Поради близостта на железницата има изглед да се развива. Има 30 члена.

Дупнишкият клон „Рилски езера“ има план да построи удобни сгради в планината и около града. Има археологичен отдел, който е проявил голема дейност и старание.

Софийският клон „А. Константинов“ събира материали за издаване водач по околността на София. Той е подновил пътепоказалците около София. Уреждани сж срещи с показване картини от проекционен апарат. Има 310 члена.

Плевенският клон е при тжй наречените „Свети места“, които привличат поклонници от България и Русия. Има условия да се развива. Брои 85 чл.

Разхлабването на много клонове се дължи на това, че членовете на настоятелствата им сж преместени. Клонът в Бургаз е подновен.

Има предложения за приемане Шуменския клон „Крумова порта“ и Кюстендилския.

Удобрява се доклада на контролната комисия относително Централната каса. Отчета се счита за редовен.

Туристжт Наследников говори за предстоящата дейност на туризма в Бжлгария, като обясни положението му след войната. Препоръча да вземем мерки за образуване юношки чети при нас.

Изменение и допжлнение членове от друж. устав.

По исканите от клоновете изменения и допжлнения на членове от устава сбора реши: изменението на чл. 94 се отлага за идния сбор; относително юношките чети да се направи това, което устава го изисква; въпросът за увеличението абонамента на списанието да се разгледа при бюджета.

Удобряват се уставите на Кюстендилския и Шуменския нови клонове и подновения Бургазки.

Бюджет за 1915—1916 год.

Приход:	лв.
Приход от чл. внос на 700 члена по 25 ⁰ / ₁₀₀	1050
Записнина от 100 нови членове	200
От недобори от 1912—1914 г. (такива има 852 лв.)	350
Абонамент на списанието от нечленове	60
Абонамент „ „ „ членове	1400
Случайни постжпления	40
Всичко	3100

Разход:	лв.
За значки с разноските	250
За печат на сп. „Бжлгарски Турист“	950
Наем на канцеларията на Ц. настоятелство	50
За книги и списания за друж. библиотека	100
Канцеларски разноски	300
За списване и материал на списанието	500
За делегати на сбора	200
За издаване книги и албуми	300
За фотографически снимки	200
Непредвидени	100
За уравниение	150
Всичко	3100

По предложението на Центр. Настоятелство пристжпни се кжм избор на всички членове за сжщото, понеже мандата им изтича преди 3 години. Избраха се с тайно гласоподаване, сжгласно дружествения устав, следните лица за

членове на Цент. Настоятелство на Б. Т. Д.: Д-р А. Теодоров-Балон, Д-р П. Козаров, С. Д. Скрински, подполковник Александров, Иван Сандов, Борис Салплиев, Борис Наследников и Христо Рачев.

Контролна комисия: Ст. Цачев и Ат. Джананов.

Относително местото за идния туристски сбор реши се: предоставя се на Централното Настоятелство на дружеството да определи, на кое место в царството да се състои XIV. туристски сбор и то по възможност по-близко до Пирина.

Кирил Христов.

Хорът на туристите

Балкани, дигайте се в небесата!
Обвивайте се в бури и мъгли!
Ний идем ви на гости със крилата
На вашите орли!

Българийо, потайвай в планините
Ти девствените свои красоти!
В пещери крий ги, крий ги при звездите:
Яви-щеш ни ги ти!

Родопи, Рила, Витоша, Балкана,
Къде не стъпи още нашият крак!
За нас тук нищо скрито не остана
До облаците чак!

Безгрижие, песни, радост чиста — тука
Съжте; ний дирих тех. Напред!
О, дивен край, от всека твоя чука
Ти пращаме привет.

Летим ний с песни. Хубости безмерни
Посрещат ни отвред. Ала кога
От чука некая Пирин се мерне
Сърдца ни свий тъга...

И гледаме го отдалече само:
Сияе той кат блен непостижим...
Ах нема ли България от тамо
Веднаж да поздравим!

Програма

на XIV. сбор на Б. Т. Д., свикан в София на 14., 15. и 16. август 1921 година.

Събота, 13. август.

Посрещане на делегатите по реда на пристигането им с влаковете и настаняването им на квартири.

Туристите пристигат с следните влакове: 1) тия от Северна Бжлгария с Варненския влак № 13, който пристига в София в 3.44 часа сл. пл., 2) тия от Северо-Западна Бжлгария с Ломския влак № 21 в 6.46 часа веч., 3) тия от Юго-западна Бжлгария с Кюстендилския влак № 33 в 9.42 ч. в., 4) тия от Южна Бжлгария с Пловдивския влак № 56 в 12.04 часа полунощ.

Неделя, 14. август.

Откриване сбора от почетния председател на Б. Т. Д. в 8 часа сутр. в аудиторията № 45 на Юридическия факултет от университета, ул. „Тетевенска“ № 1, при следния

Дневен ред.

1) Приемане нови клонове в задругата, 2) проверка на пжл-помощията на делегатите на клоновете, 3) Отчет на Централното Настоятелство, доклад на контролната комисия и освобождаване Центр. Настоятелство от отговорност, 4) предложение за изменение и допълнение някои членове от устава на Б. Т. Д., 5) Приемане бюджета-проекта за дружествената 1921—1922 година, 6) Разни предложения от делегатите на сбора, 7) Избиране ново Централно Настоятелство на Б. Т. Д., 8) Реферат от председателя на Централното Настоятелството, Д-р П. Козаров, 9) Определяне датата и местото на идния XV. редов. туристски сбор, 10) Закриване на сбора. Вечерта семейна туристска среща.

Понеделник, 15. август.

Продължение заседанието на сбора съгласно дневния ред.

Вторник, 16. август.

Сутринта в 8 часа продължава дневния ред на сбора, ако не е изчерпан, след това — изпращане сборяните, пред-приемане задружни 6 и 10 дневни излети из Рила планина. Тржгване от София до Дупница с железницата, продължава: Сапаревска-баня — водопада Скакавица (хижата) — Седемте езера — Елени връх — Рилския манастир, едната група се връща през Орлица за София, а другата продължава:

— Рибните езера — Демир-капия — Мусала — Чам-кория — Костенец-Баня, оттам разотиване по домовете си. — Главатарството от Дупница до Рилския манастир се възлага на Дупнишкия клон „Рилски езера“, а оттам до края на излета — на Самоковския клон „Рилски турист“.

За спирането на сп. „Български Турист“.

След дълъг летаргичен сън органът на Б. Т. Д. „Български Турист“, от 1. юлий, т. г. започва наново да излиза месечно. Гарантирано е редовното излизане на XIII. му годишнина. Последната книжка от XII. годишнина е излезла в началото на 1915 год. И след това вече, вследствие развилите се политически тревожни и изключителни събития в цяла Европа, вследствие нередовността на туристските клонове с паричните си вноски, тревогата на туристите заедно с цялото наше общество от развилите се събития, което силно разхлаби още не добре стегнатите редове на организацията след балканската война — спряното (списанието) своя живот. Клоновете Настоятелства също събрали спрели изпращанията на вести за живота си спрели изпращанията на паричните суми в централната каса и на тогавашното Централно Настоятелство, навярно, не му е било възможно да продължи живота на списанието.

Близкият редовен туристски сбор, който се състоя на 8. и 9. август 1915 год. в Самоков, избра ново Централно Настоятелство, на което възложи издаването на списанието, но това не можа да се започне, защото след месец от сбора изби барабна за обща мобилизация и ние всички захвърлихме пера, мастило, лопати, мотики, за да отидем да защитим отечеството си.

Завърнахме се някои едва към края на 1918 и началото на 1919 год. убити духом, болни, неджгави. През идещите вече 1919 и 1920 год. Централното Настоятелство, каквито и усилия да полагаше за извикване на живот организацията ни, не сполучи, защото обществото бе станало апатично към културно-идейните работи, то желаше само „материалното“ и „материалното“!

Не се събраха нужните средства за издаване списанието по-рано. — Клоновете не се и вестяха, че съживи, а какво ли остава да изпращат парични средства.

След войната едва тая пролет започнаха да се събуждат клоновете на туристското дружество. И те прекарваха своята летаргия!

Централното Настоятелство, подкрепено от новия подем на туристиката, реши да започне издаването дружествения орган от 1. юлий т. г.

Списанието в новата си годишнина ще излиза с повече избрани отдели. Ще застъпи, между другото, и етнографския отдел.

Старите ни сътрудници, вервам, ще се зарадват от съживяването на списанието и ще побързат да изпратят подходящи за него статии.

Такава културно-идейна организация, каквато е туристската, не може да съществува без свой орган, който служи като звено между всичките ѝ членове. С него се изказва едномислие, с него се пропагандира идеята в широките маси и нищо друго, никакъв друг агитатор не може да го замести в своята роля. Ето защо морален дълг се налага на всички клонови настоятелства, които съзаяли местото си на ръководители, да разберат напълно, какво значение има списанието ни, и да се загрижат както сега, така и занапред да изпращат в най-скоро време в централната каса паричната сума дан — било от членски вносове, било от абонамент на списанието, за да може последното, извикано сега на живот, да се развива, крепи, разширява и оправдае напълно назначението си в нашето общество. Морален дълг се налага и на всеки член от организацията по отделно да подкрепи веднага своето клоново настоятелство с паричната сума вноска — членски внос и абонамент на списанието, която сума за отделно лице е малка, сравнително изразходваното от него за сегашния живот, но това има големо значение за дружеството, защото „капка по капка вир става“; пък и дадената парична сума от членовете е напълно заслужена от страна на културната ни организация, защото тя дава четиво една кола от списанието за 2 лева — цената на 4 вестника с по един лист, тя дава облаги за пътуването 50% намаление по Б. Д. Ж., а економията от едно такова пътуване — ето Ви материалната подкрепа на организацията за 1 — 2 — 3 години!

От редактора.

Дружествен живот.

Центр. Настоятелство на Б. Т. Д. — Централното настоятелство, избрано от XII. туристски сбор, който се състоя на 8., 9. и 10. август 1915 г. в гр. Самоков, се конституира така: председател — Д-р Т. Балан, подпредседател — Д-р П. Козаров, редактор — С. Д. Скрински, секретар — Хр. Рачев, касиер — Б. Сжлплиев, библиотекар и домакин — Б. Наследников, сжветници — полков. А. Александров и Иван Сандов;

контролна комисиия — Ст. Цачев и Ат. Джананов, обаче последният се е изселил от София и затова се замести с следващия след него по гласове, Ив. Стамболски.

Настоятелството с окръжно № 18. от 22. март с. г. до клоновете сжобщава им сжстава си и ги подканва кжм дейност. С него се иска от сжщите сведения за дейността им за времето от Самоковския туристски сбор до днес.

В е с т и.

Канцеларията на Софийския клон „А. Константинов“. — Членовете на клона, както и нечленове, които желаят да се запишат такива, могат да дохождат за справки в клоновата канцелария на ул. Солунска № 23 всеки понеделник от 7 часа. Настоятелството има заседание сжщо всеки понедел-

ник от 6 ¹/₂ часа.

Канцелария на Цент. Настоятелство. — Всичко, що се отнася до Центр. Настоятелство, изпраща се в канцеларията му на ул. Солунска № 23, София, а каквото се отнася до редакцията на списанието „Б. Турист“ — на ул. „Денкооглу“ № 11.

До клоновете на Б. Т. Д.

Централното Настоятелство на Б. Т. Д., водимо от желанието си да бжде ползотворен предстоящия XIV, туристски сбор, свикан в столицата едва след 6 години от последния такжв в гр. Самоков, изпраща до всички клонове на дружеството окръжно с подробна програма и дневния ред на сбора, за да могат навреме да се сжстоят при всеки клон извънредни общи сжбрания, в които да се изберат делегати за сбора и да им се дадат директиви за разрешаване подигнатите от Ц. Настоятелство вжпроси от организационен характер. Сведенията за дейността на клоновете, числото на редовните им членове, числото на делегатите за сбора и пр. и пр. трябва непременно да се получат в канцеларията на Настоятелството най-късно до 9. август с. г. Ако има закъснение, желателно е да се дадат някои сведения и телеграфически.

Изпращат се на клоновете и нужните удостоверения за пътуване на туристисти по Б. Д. Ж., с 50 % намаление.

От Центр. Настоятелство.